

for den daværende Entrepreneur. Naar man vil tage de Forhold i Betragtning, hvorunder jeg modtog denne Sag, frygter jeg aldeles ikke for at bære Ansvar for, hvad jeg har foretaget i den Tid, hvori jeg har haft den Ære at være Indenrigsminister.

Rosod: Jeg haaber, at den ærede Ordfører efter at have hørt den ærede Indenrigsminister, vil fraskalde den Paastand, at de Arbejderskemata, der ere udsendte gennem Rjøbenhavns Kommunalraad, vare tilsendte visse Forretninger, der stode i det Forhold til Arbejdsagterne, at man kunde vente, at der blev taget særligt Hensyn til de Sidstnævntes Opfattelse af Spørgsmaalet. Den ærede Ordfører bebrejdede mig Insinuationer; men jeg vil spørge, hvad man vil kalde det, naar det er Sandhed, at det virkelig er Arbejderne selv, der lige overfor deres Kaldsæller have æstet og modtaget disse Oplysninger, at der saa tales om, at der skulde komme nogen Arbejdsagterindflydelse tilkørende i Oplysningerne! Det forstaaer jeg virkelig ikke. Naar den ærede Ordfører idelig taler om, at man skulde have Oplysninger ogsaa fra anden Side, kan jeg fuldt give ham Medhold heri; men jeg veed ikke, fra hvilken Side han vil have dem, naar han underkender blandt Andet det Samfund, hvortil jeg sigtede. Det er et Samfund, der har paa sin Side, at det ad Lovens og Ordenens Vej vil træde efter bedste Gode at fremme Arbejdernes Raar. Det skulde altsaa være dem, der „med eller uden Loven“ ville fremme dem, der skulde finde Maade for den ærede Ordførers Dine med Hensyn til at give paalidelige Oplysninger! Det forekommer mig, at blandt det Meget, han sagde, var det, han sagde om Oplysninger, byggede paa Sand, noget af det mest Gaadefulde. Nei, mine Yttringer vare ingen Insinuation. Jeg sagde kun, at det kunde se saaledes ud, og jeg kan forresten sige, at jeg har en vis Ret til at give tilkørende, naar jeg mener at have gjort en Opdagelse i denne Retning, da den ærede Ordførers Tegemaade er mig bekendt fra ældre Dage, da vi vare Kampfæller; derfor er det, at jeg kan skimte gjenem hans Fremfærd her, hvorledes det hænger sammen bagved, men der er jo ikke det allerringeste Begrundede deri. Nei, det, jeg kræver af Finansudvalgets Flertal, er dette One, at det ved Gjæring, ved Handling skulde vise, at det vil støtte ethvert fornuftigt Forslag, der herom kan komme frem (Eh. Nielsen: Ethvert Forslag?) Naturligvis ethvert fornuftigt Forslag, der maatte komme frem til at fremhjelpe Arbejderne. Jeg finder det aldeles mærkværdigt, at det skulde være nødvendigt at sige: ethvert fornuftigt Forslag. Der ligger altsaa deri, at de Forslag, som de Herrer ikke ville støtte, skulde dermed være stemplede som ufornuftige Forslag (Munterhed!) De Herrer smile saa haant deraf. Ethvert Forslag

ville de naturligvis ikke støtte; men ethvert fornuftigt Forslag ville de støtte; det, her foreligger, ville de nu ikke støtte, og altsaa finde de ikke Regjeringens Forslag fornuftigt. Jeg vil tro, at hvis der kom en Regjering, der gik i den Retning, som det ærede Flertal ønsker, saa fik vi maasse mindre fornuftige Forslag, saa at jeg ikke skal raade til at opsætte, at Sagen sættes i Gang, indtil vi faae en Usløsning i saa Henseende. Det har meget større Virkning at vise i Gjæringen, at man vil Noget, end slet Intet at gjøre eller marchere paa Stedet, som jeg i dette Tilfælde betragter det, man vil, og saa forsikre med helleglig Alvor og Inderlighed, at man har den bedste og veneste Billie af Verden, men ikke for Diebliffet kan gjøre Noget, fordi det er for dyrt. Det er i det Hele en let Sag at forsikre, at man vilde saa gjerne, men dog kun under den Betingelse, at man kan gjøre det for en saare billig Pris. Her forekommer det mig, at de 3,000 Rd., hvorom der her er Spørgsmaal, ikke paa nogen mulig Maade kunne opveie den vigtige Interesse, der er Tale om at fremme. Jeg er ingen Tilbeholder af den Form, hvori de meget omhandlede Arbejderskemata ere udsendte; men jeg tror dog, at de ville kunne gjøre deres Gavn, blandt Andet — og med denne Bemærkning skal jeg slutte — fordi de Arbejdere, jeg før nævnte, og som selv have udfyldt disse Skemata, personlig, under en selvvalgt Formand og Skriftfører, uden nogenformhelt Veiledning eller noget Vink fra Styrelsen have opskillet og besvaret adskillige flere Spørgsmaal end dem, der findes paa disse Skemata, og have ledtaget de udfyldte Skemata med Skrivelser, hvori de give Grunde, hvorfor de have tilladt sig at give flere Oplysninger om Arbejdernes Forhold og Vilkaar, end der egentlig var æstet i de udsendte Skemata. Jeg synes, at den ærede Ordfører maatte glæde sig meget over denne folkelige Medvirning; men han er ikke tilfreds dermed, den skal komme fra en anden Side end den, som der her er Tale om. Jeg er vis paa, at de allerfleste — man kan næsten paastaa alle — Arbejderforeninger i Rjøbenhavn, der i Følge deres Medlemsantal fortjene Navn af Foreninger, have faaet disse Skemata til Udfyldning. Det kan gjerne være, at kun saa af dem have udfyldt dem i det Omfang og paa den folkelige Maade, som „danst Arbejdersamfund“; men desto mere Godkjendelse maatte dette da kunne vente. Men det er ikke godt at gjøre Folk til Maade, naar de ikke selv ville være til Maade.

Mufjer: Jeg bad om Ordet for at indbegaa en Fortolkning af mine Yttringer, som den ærede Ordfører gav til Bedste, nemlig at jeg skulde have ment, at da Ministeren havde forlangt 5000 Rd., gif det ikke an at byde ham 2000 Rd., og at dette vilde føre til, at vi ikke